
"Weekend a liturgia. Między kościelną Tradycją a współczesnym przeżywaniem czasu", Guido Fuchs, Kraków 2014 : [recenzja]

Liturgia Sacra. Liturgia - Musica - Ars 22/1(47), 284-285

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

cyjnych papieskiego Wielkiego Tygodnia. Na szczególną uwagę zasługuje podkreślone przez ks. Litawę dwóch wymiarów celebracji paschalnych, które uwydatniały się w obrzędach sprawowanych w prywatnej kaplicy papieskiej. Chodzi o *anamnesis*, czyli uobecnianie bądź przypomnienie wydarzeń zbawczych, oraz o *mimesis*, czyli naśladowanie ich przebiegu. Choć ta pierwsza obecna jest w każdej celebracji liturgicznej, to prezentacja *mimesis* wielkotygodniowych obrzędów papieskich wydaje się szczególnie ważna, poruszająca i niosąca w sobie głęboką symbolikę teologiczną. Warto tu wspomnieć chociażby wzorowane na jerozolimskich papieskie celebracje Wielkiego Piątku (por. s. 208nn) lub przejmujący ryt *Resurrexit* (por. s. 225nn), który autor opatrzył następującym komentarzem: „Ucałowanie *Acheropita* jest gestem niezwykle znaczącym i wyraża pozdrowienie oraz komunie papieża ze Zmartwychwstałym” (s. 250).

Monografia ks. Karola Litawy stanowi niezwykle ciekawe studium dotyczące historii liturgii papieskiej. Dlatego należy stwierdzić, że recenzowana książka bez wątpienia spełni oczekiwania czytelników zainteresowanych problematyką historii papieskich liturgii oraz może stać się istotnym ogniwem w prowadzeniu dalszych badań nad podjętą problematyką. Choć praca została napisana w języku dobrze znanym kręgom liturgistów, wypadałoby sobie życzyć, by w celu przybliżenia tematyki szerszemu gronu polskich odbiorców, została przetłumaczona na ich język ojczysty.

Ks. Mateusz Potoczny

GUIDO FUCHS, *Weekend a liturgia. Między kościelną Tradycją a współczesnym przeżywaniem czasu*, Kraków: „Homo Dei” 2014, 198 [1] s., ISBN 978-83-64451-14-0.

Dla współczesnego człowieka, pochłoniętego szeregiem obowiązków zawodowych, koniec tygodnia jawi się jako „zbawienny” czas wytchnienia, zasłużonego odpoczynku, restartu przed kolejnym interwałem pędzącego tygodnia. Słowo *weekend* budzi szereg pozytywnych skojarzeń, związanych z czasem dla siebie, rodziny, swojego hobby. Czy jednak ten ulubiony przez nas, współczesnych, *weekend* ma coś wspólnego z życiem religijnym? A może to tylko objaw zsekularyzowanego kalendarza, który *weekendem* zastąpił święty dla chrześcijan pierwszy dzień tygodnia? Książka Guido Fuchsa stanowi próbę oddemonizowania *weekendu* i ukazania jego liturgicznego waloru. Swoją refleksję autor rozpoczyna od analizy czasu liturgicznego w perspektywie całego tygodnia. Taki punkt wyjścia pozwala sformułować wniosek, że *weekend* rozumiany jako odcinek czasu między piątkowym popołudniem a niedzielnym wieczorem stanowi okres odgrywający doniosłą rolę w życiu, liturgii i pobożności chrześcijan. Dlatego też w drugiej części pracy autor w rzetelny sposób ukazuje teologiczne znaczenie trzech *weekendowych* dni oraz kreśli ich liturgiczną symbolikę zawartą w szeregu przeznaczonych na dni *weekendu* form liturgicznych. Ostatnia część książki stanowi interpretację wcześniejszych wniosków. Autor zauważa, że *weekendu* nie należy ignorować z liturgicznego punktu

widzenia, lecz starać się sensownie i adekwatnie wyrazić jego treści także w przeszerzeniu celebracyjnej chrześcijańskiej wspólnoty.

CZESŁAW KRAKOWIAK, *Sakramentalia i błogosławieństwa w liturgii Kościoła* (Prace Wydziału Teologii 167), Lublin: TN KUL Jana Pawła II 2015, 194 s., ISBN 978-83-7306-689-2.

Liturgia Kościoła obfituje w święte znaki, które nie tylko oznaczają, ale również sprawiają konkretne duchowe skutki. Do najważniejszych należą bez wątpienia sakramenty, które opierając się na Bożym ustanowieniu, ukazują i uobecniają niewidzialne działanie łaski. Jednakże siedem sakramentów nie wyczerpuje uświęcającego bogactwa Kościoła. Obok nich istnieje bowiem szereg ustanowionych przez tenże Kościół sakramentaliów i błogosławieństw, których celem jest uświęcenie pewnych posług, stanów życia, a także przedmiotów, jakimi chrześcijanie na co dzień się posługują. Tej właśnie grupie świętych znaków poświęca swą kolejną książkę znany lubelski liturgista ks. prof. Czesław Krakowiak. Swoje rozważania rozpoczyna od teologicznego wprowadzenia w istotę sakramentaliów i błogosławieństw w życiu chrześcijanina. Następnie, w poszczególnych rozdziałach, omawia kolejno najważniejsze z nich, tj.: błogosławieństwo opata i ksieni, konsekrację dziewicy, profesję zakonną, błogosławieństwo lektorów i akolitów, wielki egzorcyzm, poświęcenie ołtarza oraz błogosławieństwo nowego źródła chrzcielnego. Każdy z omówionych elementów opatrzony został rzetelnym wprowadzeniem, następnie przedstawiono liturgię celebracji obrzędu oraz jego teologiczną interpretację. Wydaje się, że książka stanowi cenną pomoc w ponownym odkryciu i zrozumieniu tych niezwykle ważnych i często niedocenianych świętych znaków. Warto zwrócić uwagę, że po każdym rozdziale zamieszczono wykaz literatury traktującej o omawianym sakramentalium bądź błogosławieństwem, co jest cenną pomocą w dalszym zgłębianiu zarysowanego w książce bogactwa.

MAREK CHMIELEWSKI, JANUSZ KRÓLIKOWSKI, *Duchowość uczynków miłosierdzia. Materiały duszpasterskie na Jubileuszowy Rok Miłosierdzia (8 XII 2015–20 XI 2016)* (Biblioteka Ostrobramska 5), Ostra Brama, Skarżysko-Kamienna: Sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej 2015, 193 [3] s., ISBN 978-83-7847-300-8.

Przeżywany aktualnie w Kościele Rok Święty Miłosierdzia stał się okazją do wielu nowych inicjatyw propagujących teologię tego boskiego przymiotu. Jedną z nich jest prezentowana książka autorstwa dwóch znanych polskich teologów. Choć tytuł wskazuje na duszpasterskie ukierunkowanie publikacji, to jednak nie jest ona pozbawiona także podbudowy teologicznej. Zarówno w pierwszej, jak i w drugiej części autorzy zamieścili teologiczny komentarz do chrześcijańskich uczynków miłosierdzia względem ducha i ciała, popierając je przykładami z życia świętych (kolejno: Faustyny Kowalskiej, Matki Teresy z Kalkuty, Józefa Gorazdowskiego, Benedykta z Nursji, Jana de Mathy, Anny Marii Taigi i Jana Colombini). Z kolei w części trzeciej zamieszczono rachunek sumienia ułożony w kluczu uczynków